

BİR BİLİM İNSANI OLARAK PROF. DR. AHMET SAİM ARITAN

Prof.Dr. Ahmet ÇAYCI

Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

Ahmet Saim Bey'i 1980'li yıllarda tanıma fırsatı bulmuştum. Özellikle mûsikiye olan düşkünlüğü sebebiyle dost meclislerinde karşılaştık. Daha sonra bu fakirin Sanat Tarihi eğitimine başlamasıyla birlikte Ahmet Saim Bey'in kütüphanesinden daha fazla yararlanma fırsatı bulmuştum. Fakülteyi tamamlayıp yüksek lisansa başladığım günlerde onun tavsiyeleri ve yönlendirmeleri ile kendimi Sanat Tarihi disiplininin farklı alanına doğru sürüklendiğimi fark etmiştim. Bu sürükleniş belki de Prof. Dr. Beyhan Karamağaralı ile birlikte çalışmaya sevk eden âmillerden biri olmalıydı.

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Türk İslâm Sanatları derslerinin dar ve kısıtlı imkânlarına karşılık Ahmet Saim Arıtan ve Fevzi Günüş'ün gayretleriyle bu dersleri canlı tutmaya ve şenlendirmeye hep birlikte gayret etmiştik. Sadece seçmeli ders durumundaki derslerimiz bir anda birçok öğrencinin teveccühüne mazhar olmuş ve ders dışı kurslarla iştiaklı gençlere Türk İslâm Sanatlarını sevdirmeye ve yetiştirme çabası içine dalmıştık. İşte bu ortamda Ahmet Saim Arıtan Bey Cild ve Ebru Sanatıyla ilgili dersleri üstlenirken; Fevzi Günüş Bey de Hat Sanatı derslerini vermişti. Böyle bir potansiyelin harekete geçmesiyle bir taraftan İlahiyat Fakültesi'nde kendiliğinden sanat atmosferi teşekkül etmiş öbür taraftan da Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin doğuşuna zemin hazırlamıştı. Nitekim bu ikili mezkûr fakültenin kuruluş yönetmeliğini birlikte hazırlamıştı.

Ahmet Saim Bey, Prof. Dr. Beyhan Karamağaralı yönetiminde Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "**Konya Müzelerinde Bulunan Selçuklu Cildlerinin Özellikleri**" başlıklı yüksek lisans tezini 1987 yılında tamamlayarak bilim uzmanı unvanını kazanmıştır. Akabinde "**Konya Dışındaki Müze ve Kütüphanelerde Bulunan Selçuklu ve Selçuklu Uslûbunu Taşıyan Cild Kapakları**" isimli doktora tezini 1992 yılında yine aynı danışman yönetiminde tamamlayarak, cild sanatı alanında tez veren nadir akademisyenler arasındaki yerini almıştır. 1980'li yıllardan itibaren İlahiyat Fakültesi Türk İslâm Sanatları Ana Bilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev üstlenerek lisans ve lisans üstü düzeyde *Türk-İslâm Sanatları* ve *Eстетik* gibi dersler vermiş ve tezler yönetmiştir. Fakülte'deki dersleri yanında gönüllü olarak kurslar düzenleyerek öğrencilere Cild ve Ebru

Sanatlarını sevdirmeye ve bazılarının da bu alanda yetişmesine yardımcı olmuştur.

Bütün bu çalışmaların yanında Ahmet Saim Arıtan kitaplar yazmış; bilimsel dergilere makale hazırlamış; ulusal ve uluslararası toplantılarda alanıyla ilgili tebliğler sunmuştur. Ayrıca onlarca sanat eserinin oluşması için çaba harcamış; ulusal ve uluslar arası düzeyde sergilere katılmış ve sergiler tertip etmiştir. Gerçekleştirdiği bilimsel ve sanatsal faaliyetlerden bazılarını burada paylaşmak istiyorum:

Karamanoğulları Türk Cild San'atı, Konya 2008 isimli çalışma, Ahmet Saim Arıtan'ın doçentlik çalışması olarak neşrettiği çalışmadır. Ahmet Saim Bey'in yıllarca Selçuklu Cildi üzerinde yapmış olduğu çalışmaların beylikler örneğini oluşturmaktadır. **Türk Ebrû San'atı ve Günümüzdeki Ebrû Uygulamaları**, Konya 2002 adlı çalışma, Ebru Sanatı hakkındaki önemli araştırmalar arasında yer almıştır.

Ahmet Saim Arıtan çok sayıda makale kaleme almıştır. Bu makaleler Cild ve Ebru Sanatlarının önemli safhalarını ihtiva etmektedir. "Sadreddin Konevî Zaviyesi", **S.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi**, S.7, Konya 1997, s.297-323 başlıklı çalışma ise alışılmışın dışında mimari hususları ihtiva etmektedir.

Ahmet Saim Arıtan çeşitli toplantılara katılmış ve buralarda tebliğler sunmuştur: "Anadolu Selçuklu Cild San'atı'nın Özellikleri", **I-II. Milli Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri Bildirileri**, Ayır Basım, Konya 1993, s.181-197. Bunlardan bir diğeri "Geçmişten Günümüze Türk Ebrû Sanatı ve Yeni Uygulamalar", **Uluslararası Sanat Tarihi Sempozyumu-Prof. Dr. Gönül Öney'e Armağan, Bildiriler**, İzmir 2002, s.19-30 ismini taşımakta olup Gönül Öney'e Hatıra kitabında yayınlanmıştır. Tebliğlerinin tamamını zikretmeden sadece bu iki örnekle yetinmek istiyoruz.

Ahmet Saim Arıtan, ansiklopedilere maddeler yazarak Türk Kültür ve Sanatlarına katkı sağlamaya devam etmiştir. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, Türkler Ansiklopedisi ve Konya Ansiklopedisi'nde maddeler yazmıştır.

Merhum Ahmet Saim Bey, ciddi ve titiz çalışmalarıyla meslektaşlarına örnek olmuş, bağlı bulunduğu Türk-İslam Sanatları Anabilim Dalı'ndaki bilimsel disiplinin teşekkülüne öncülük etmiştir. Özellikle tashih konusundaki hassasiyetleri ve bitmek tükenmek bilmeyen sabır anlayışı tez ve seminerlerde ortaya çıkmıştır. Yaptığı işi yavaş bir tempoda gerçekleştiren ve böylece hata payını en aza indiren bilimsel disipline sahipti. En büyük idealleri arasında Anadolu Selçuklu döneminin cild haritasının teşekkülü mevcut idi. Genel ifadesi ile cild sanatının tespiti o ülke veya devrin bilimsel birikiminin ifşası anlamına geldiği hesaba katılınca bu çalışmanın kıymeti kendiliğinden ortaya çıkmış olacaktı. Ahmet Saim Bey'in bu ideali Anadolu Selçuklu Sanatını oluşturan en önemli cüzlerden bir idi. Hocanın bu idealinin gerçekleşmesine ömrü vefa etmediğinden bu idealini talebelerinin yerine getireceğini umut ediyor, mekânı cennet olsun, diyerek satırlarımı sonlandırmak istiyorum.